

УДК 378

Ірина Чистякова

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
ORCID ID 0000-0001-8645-510X

Марина Бойченко

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
ORCID ID 0000-0002-0543-8832

Тамара Харченко

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
ORCID ID 0000-0002-4239-3434

DOI 10.24139/2312-5993/2022.07-08/379-389

ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ МУЗИЧНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ЗАКЛАДАХ ПОЗАШКІЛЬНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ

Стаття презентує результати розроблення й наукового обґрунтування педагогічних умов формування музично-пізнавальної компетентності молодших школярів у закладах позашкільної мистецької освіти, а саме: створення в закладах позашкільної мистецької освіти освітньо-музичного середовища; розвиток у молодших школярів здатності до повноцінного сприйняття творів мистецтва; послідовне формування музично-пізнавальної компетентності молодших школярів із поступовим накопиченням їх мистецького досвіду; забезпечення музично-творчої самостійності молодших школярів в опрацюванні різних за стилями і жанрами музичних творів.

Ключові слова: музично-пізнавальна компетентність, молодші школярі, мистецька освіта, позашкільна освіта, педагогічні умови.

Постановка проблеми. Розвиток сучасної мистецької освіти в Україні характеризується комплексними реформами, які було зумовлено соціально-економічними змінами та входженням України у світовий освітній простір. У зв'язку із зазначеним актуальною стає проблема формування музично-пізнавальної компетентності молодших школярів, зокрема основну роль в означеному процесі відіграють заклади позашкільної мистецької освіти, у яких необхідним є створення конкретних умов для музично-пізнавального розвитку учнів початкової школи.

Аналіз актуальних досліджень. Для вивчення питання формування музично-пізнавальної компетентності молодших школярів у закладах позашкільної мистецької освіти корисними є наукові розвідки, у яких розроблено теоретичні основи позашкільної освіти (В. Бондарь, Г. Ващенко, В. Сухомлинський, О. Пометун, Т. Сущенко та ін.) та висвітлено історичні передумови становлення

зкладів позашкільної мистецької освіти (О. Михайличенко, В. Черкасов, О. Черкашина, Чен Ванхен, Ян Бохуа та ін.).

Проблемі мистецької освіти присвятили свої наукові дослідження С. Горбенко, Н. Гузій, Н. Гуральник, А. Козир, Г. Мельникова, О. Олексюк, О. Отич, Г. Падалка, Л. Паньків, О. Рудницька, В. Федоришин, О. Щолокова, Д. Юник та ін.

До з'ясування сутності компетентнісного підходу зверталися Л. Ващенко, Ю. Євдокимова, Н. Кічук, К. Корсак, О. Локшина, Л. Мединська, М. Поліщук та ін. Питанням формування навчально-пізнавальної компетентності школярів присвячені праці таких учених, як С. Воровщиков, Є. Зеєр, А. Пінський, Т. Шамардіна та ін.).

Мета статті – розробити й науково обґрунтувати педагогічні умови формування музично-пізнавальної компетентності молодших школярів у закладах позашкільної мистецької освіти.

Методи дослідження. Для досягнення мети дослідження використовувався комплекс загальнонаукових і спеціальних методів, а саме: методи компаративного аналізу філософської, музикознавчої та психолого-педагогічної літератури з проблеми дослідження; вивчення педагогічного досвіду в галузі музичного навчання в Україні, за допомогою яких було конкретизовано й розкрито зміст формування музично-пізнавальної компетентності молодших школярів, а також науково обґрунтовано педагогічні умови формування в молодших школярів досліджуваної компетентності.

Виклад основного матеріалу. Для визначення основних педагогічних умов формування досліджуваного явища наголосимо, що вони, як правило, спрямовуються на вибір конкретних обставин, які сприяють досягненню поставлених цілей з урахуванням специфічних особливостей об'єкту, що вивчається. У контексті нашого дослідження специфічним виступає освітній процес у закладах позашкільної мистецької освіти.

Незаперечним є той факт, що в закладах позашкільної мистецької освіти вихованці мають можливості використовувати ресурси освітнього середовища для розкриття власних талантів і здібностей, культивування здатності до пошуку власного соціального та особистого самовизначення.

Цінність позашкільної освіти, на думку В. Міленіна, полягає в тому, що вона компенсує недостатню варіативність шкільної освіти, сприяє професійному самовизначенню дітей та молоді й дозволяє

самостійно визначати, а потім і продуктивно застосовувати знання, уміння та навички (Міленін, 2013).

З урахуванням методологічного підґрунтя дослідження, основу якого складають провідні положення філософії освіти та філософії мистецтва, інтеграційний, акмеологічний, аксіологічний, системний та компетентісний підходи, загальнодидактичні (інформатизації, інноваційності, систематичності, послідовності, доступності, інтегративності) та спеціальні принципи – ідеального та зразкового в музичному мистецтві, культурної самоідентифікації, міжкультурного діалогу та творчого універсалізму, нами було обґрунтовано низку педагогічних умов формування музично-пізнавальної компетентності молодших школярів у закладах позашкільної мистецької освіти, як-от:

1) створення в закладах позашкільної мистецької освіти освітньо-музичного середовища;

2) розвиток у молодших школярів здатності до повноцінного сприйняття творів мистецтва;

3) послідовне формування музично-пізнавальної компетентності молодших школярів із поступовим накопиченням їх мистецького досвіду;

4) забезпечення музично-творчої самостійності молодших школярів в опрацюванні різних за стилями і жанрами музичних творів.

На сучасному етапі розвитку мистецької освіти України важливого значення набувають заклади позашкільної мистецької освіти, здатні якісно вирішувати навчально-виховні завдання. Розвиваючись та вдосконалюючись, означені заклади перетворилися на унікальне середовище музичного пізнання та творчості, самовизначення й особистісної реалізації. В освітньому середовищі закладів позашкільної мистецької освіти склалися традиції орієнтовані на інноваційні процеси, пов'язані з пошуком вирішення нових завдань, що підтверджує актуальність створення в закладах позашкільної мистецької освіти освітньо-музичного середовища як такого, що найбільш ефективно забезпечить цілісність у формуванні музично-пізнавальної компетентності кожного учня.

І. Романюк стверджує, що «структура музично-розвивального середовища може бути представлена у вигляді музичної зали, театральної студії, музичних, театральних куточків у групах, інформаційних стендів тощо. Їх деталі мають змінювати, переобладнувати або трансформувати, організовувати так, щоб були

візуально представлені всі види дитячої музичної діяльності. Перебуваючи в даному середовищі, діти повинні мати змогу активно користуватися будь-якими посібниками, музичними інструментами, атрибутами, які мають бути безпечними. Домірно насичене та раціонально облаштоване музичне середовище слугує не лише осередком розгортання спеціально організованого навчально-пізнавального процесу, а й стимулом, спонуканням до певного роду самостійних занять, для розгортання вільної музичної діяльності дітей» (Романюк, 2013).

Низка вчених, як-от І. Барановська, В. Олійник, В. Триндюк та ін., стверджують, що на сучасному етапі розвитку постійно-змінюваного суспільства в умовах інформатизованого навчально-виховного процесу важливу роль в освітньо-музичному середовищі відіграють інформаційно-комунікативні технології, які сприяють ознайомленню з більшою кількістю музичного матеріалу та полегшенню його сприйняття, збереженню й опрацюванню великої кількості художньої інформації (звукової, відео, текстової, графічної), її компонуванню у зручному вигляді, забезпеченню комплексності вивчення мистецьких явищ, розкриттю та розвитку пізнавальних здібностей учнів, формуванню аналітичних умінь на основі пошуку, сортування, вибору, узагальнення й порівняння інформації (Триндюк, 2012; Барановська, 2019).

На основі практичного досвіду можемо зазначити, що впровадження інформаційно-комунікативних технологій в освітній процес закладу позашкільної мистецької освіти уможливорює підвищення ефективності інформації, що існує в освітньо-музичному середовищі, завдяки її своєчасності, корисності, доцільному дозуванню, доступності, адаптації темпу її засвоєння до індивідуальних особливостей кожного учня.

Таким чином, акцентуючи увагу на створенні освітньо-музичного середовища, заклад позашкільної мистецької освіти має орієнтуватися на вимоги часу, психологічні особливості молодших школярів, їх уподобання, музичні потреби, інтереси й ідеали; визначати конкретні напрями роботи, ураховуючи матеріальні можливості, методичне забезпечення тощо; активно залучати до роботи батьків; постійно здійснювати самоаналіз, самооцінку навчально-виконавської діяльності, можливостей у досягненні поставлених цілей, головною з яких є формування музично-пізнавальної компетентності молодших школярів.

Отже, виходячи з означеного контексту, музично-пізнавальне середовище, що оточує молодших школярів, необхідно створити різноманітним і різнорівневим, таким, яке формує їх уявлення про навколишній світ, ставлення до музичного виконавства, всієї мистецької дійсності.

У результаті аналізу наукових праць можемо з упевненістю стверджувати, що формування музично-пізнавальної компетентності молодших школярів у закладах позашкільної мистецької освіти може бути успішним за умови розвитку учнів початкової школи здатності до повноцінного сприйняття творів мистецтва. Дане питання є надзвичайно важливим, адже, як зазначає М. Стасюк, сучасна навчальна практика характеризується тим, що ніхто не вчить музикантів повноцінному сприйманню й розшифруванню значень смислових структур (Стасюк, 2010). Унаслідок зазначеного молодші школярі вчаться сприймати лише те, що «лежить зовні, на поверхні» музичного твору, глибоко не проникаючи в художньо-образний зміст та будову музичної тканини. Це призводить до механічного, бездумного запам'ятовування нотного тексту.

Переконані, що процес формування музично-пізнавальної компетентності вимагає від молодших школярів усвідомленого ставлення до творів мистецтва, а відтак, і активізації пізнавальної діяльності. Учені зазначають, що сприйняття як мислення і творчість є пізнавальним процесом, але має деякі специфічні особливості. Так, на відміну від мислення, сприйняття виконує репродуктивну функцію, що виявляється в тому, що учень початкової школи не відтворює повному зміст і форму музичного твору, а в індивідуальному вигляді, з деякими змінами відтворює у своїй свідомості те, що створив композитор, а потім «перетворив» виконавець. Отже, подібність мислення та сприйняття полягає у трансформації художніх образів, їх інтерпретації, створенні власної виконавської версії (Ляо Бінь, 2021).

А порівняно з відчуттями, сприйняття виконує аналітичну функцію пізнання, тим самим надаючи відчуттям певної чіткості й визначеності. Український психолог Ю. Трофімов називає сприйняття й відчуття високоінтелектуальними складовими процесу пізнання. Проявом інтелектуалізованого сприйняття вважається спостереження, цілеспрямоване, поступове сприйняття предметів і явищ, у пізнанні яких зацікавлена особистість (Трофімов, 1999).

Отже, підсумуємо, що у процесі сприйняття активно взаємодіють інтелектуальні, перцептивні, репродуктивні та творчі акти. Відповідно, зазначимо, що формування музично-пізнавальної компетентності вимагає взаємодії сприйняття, мислення, уявлень, відчуттів, тобто активізації пізнавальної діяльності, що виражається в категоризації образів, уявлень, думок, що виникають у процесі інтерпретації музичних творів.

Реалізація педагогічної умови – послідовне формування музично-пізнавальної компетентності молодших школярів із поступовим накопиченням їх мистецького досвіду – на практиці передбачає індивідуалізовану та цілісну систему засобів педагогічного впливу, які забезпечують ефективну підготовку учнів початкової школи в діалектичній єдності художньо-естетичних, технічних та емоційально-вольових завдань.

Розглядаючи формування музично-пізнавальної компетентності молодших школярів у закладах позашкільної мистецької освіти як процес художньо-творчого самовираження, ми враховували, що учень розвивається у власній виконавській діяльності, з кожним новим твором вирішує комплекс виконавських проблем, збагачує свої музично-теоретичні знання.

Варто наголосити, що виконавська діяльність, незважаючи на свою практичну спрямованість, завжди функціонує й розвивається за законами та правилами творчості. Її своєрідність виявляється в суб'єктивній зумовленості музичного мислення та його відтворення в музичних звуках, у багатогранності різноманітних операцій художньо-творчого й техніко-виконавського характеру. Для особистості виконавська діяльність набуває естетичної та художньої цінності, розширює її уявлення в галузі музичного мистецтва як художнього явища (Дінь Юнь, 2016).

Отже, підсумовуючи, можемо зазначити, що виконавська діяльність із поступовим поглибленням власного мистецького досвіду виступає важливою складовою у формуванні музично-пізнавальної компетентності молодших школярів у закладах позашкільної мистецької освіти.

Реалізація на практиці педагогічної умови – забезпечення музично-творчої самостійності молодших школярів в опрацюванні різних за стилями і жанрами музичних творів – передбачає врахування положення, що пізнання музичного мистецтва

відбувається через моделювання творчого процесу. Переконані, що знання музичних жанрів, стилів, творчості різних композиторів і виконавців відіграють величезну роль у формуванні музичної творчості молодших школярів.

Самостійність є основою формування творчості в діяльності суб'єкта, а творча діяльність – це активна взаємодія суб'єкта з навколишнім світом, у результаті якого він цілеспрямовано змінює цей світ і себе, створюючи новий суспільно значущий продукт. Самостійність, як одна зі складних якостей людини, охоплює спрямованість особистості, мислення та волю, знання й навички.

Поняття самостійності в освітньому процесі закладів позашкільної мистецької освіти включає в себе вміння молодшого школяра самостійно орієнтуватися в незнайомому музичному матеріалі, правильно розуміти авторський текст, складати інтерпретаційний план, шукати власні ефективні шляхи в навчальній роботі, знаходити без допомоги педагога необхідні прийоми відтворення художнього задуму композитора, володіти вміннями критично оцінювати результати власної музично-пізнавальної та музично-виконавської діяльності.

Музично-творча самостійність молодшого школяра – це індивідуальна здатність до активної діяльності, що виникає на основі яскравих музичних вражень та характеризується самостійністю постановки мети, розроблення плану виконавських дій, самоконтролем та аналізом отриманого художнього результату.

Зауважимо, що інтенсивний розвиток музичного мислення учнів відбувається під впливом прямих і опосередкованих факторів. Тут діють і виконавський показ, і словесні художньо-асоціативні стимули, і музично-теоретичний аналіз. Однак, відмінність сприйняття музики в добре розвиненого учня від пересічного слухача полягає в тому, що сприйняте слухом відразу переростає у виконавську дію.

Вважається, що формування самостійного музичного мислення учня тісно пов'язане з розвитком усвідомленого сприймання музики, осмисленості й виразності у виконанні музичного репертуару. У такому контексті важливим фактором стає використання елементів цілісного аналізу, розкриття музично-образного змісту твору в єдності з його формою.

Зауважимо, що під час використання творчих завдань, потрібно надати можливість вихованцеві закладу позашкільної мистецької

освіти самому дійти до розв'язання поставлених завдань, тобто розвивати в нього творчу ініціативу. Для цього можна, наприклад, запропонувати створити мелодію на заданий ритмічний малюнок на віршований текст, закінчити музичну фразу, підібрати знайому мелодію, зіграти її від різних звуків, прочитати з листа нову п'єсу (уривок) і вгадати, з якого фільму або телепередачі ця музика, самотійно проставити аплікатуру.

Однак, наголосимо, що розвиток навичок самотійної роботи буде успішним лише тоді, коли молодший школяр розуміє, яку художню мету має вказівка педагога.

У контексті даного дослідження вважаємо за необхідне наголосити на тому, що реалізація кожної виокремленої педагогічної умови формування музично-пізнавальної компетентності молодших школярів у закладах позашкільної мистецької освіти має забезпечуватися необхідним музичним матеріалом, тобто педагог повинен підібрати відповідний репертуар. Переконані, що до такого репертуару обов'язково мають входити музичні твори для дітей.

Аналіз наукових джерел засвідчив, що за останнє сторіччя українська музика стала ваговою складовою національної музичної культури, одержавши відбиття у творчості багатьох композиторів. Будучи специфічною та відповідальною частиною композиторської діяльності, вона впливає на здатність дитини естетично сприймати навколишній світ, охоплюючи різні стилі та жанри. Тому, створюючи музику для дітей, композитори мають усвідомлювати свою відповідальність та роль у музично-пізнавальному формуванні молодших школярів.

До того ж, практика музичного виховання молодших школярів у закладах позашкільної мистецької освіти свідчить, що чим більше вони знайомляться з музикою різних країн, тим яскравішими й різнохарактерними стають їхні уявлення про музичну мову та її виражальні засоби.

У зв'язку з цим важливим у формуванні музично-пізнавальної компетентності молодших школярів є правильний відбір музичних творів не тільки для сприймання, але й для вивчення, які за змістом і художніми якостями є для них доступними, цікавими й доцільними.

На сьогоднішній день у світовій музичній літературі є значна кількість творів, написаних для дітей, які стають ваговою частиною

сучасної інструментальної музики, з якою необхідно ознайомлювати дітей у процесі навчання в закладах позашкільної мистецької освіти.

Підтримуємо думку О. Рудницької, яка стверджує, що «скільки б ми не цінували шедевр минулого, наскільки сильно вони би не впливали на нас, сучасне мистецтво, звернене до сучасного слухача, створюється сучасними засобами» і тому вчителю необхідно крокувати «в ногу з часом», навчаючи і виховуючи своїх учнів сучасно (Рудницька, 1998).

На наш погляд, тільки за такої умови розвивається така складова музично-пізнавальної компетентності, як здатність до набуття знань, уміння орієнтуватися не тільки в музиці минулих століть, але й у творчості своїх сучасників.

У процесі підбору музичного репертуару для вивчення, сприйняття, виконання доцільним, як нам видається, буде звернутися до творчості таких композиторів ХХ століття, як В. Косенко «24 дитячі п'єси для фортепіано», В. Барвінський «Наше сонечко грає на фортепіано», «Українські колядки і щедрівки для учнів старшого віку», М. Колесса «Дрібнички», Н. Нижанківський «Фортепіанові твори для молоді», М. Скорульський «Дитячий альбом», М. Любарський «Легкі п'єси для фортепіано», Л. Ревуцький «Три дитячі п'єси» та ін.

В українській музиці ХХ століття заслуговує також на увагу творчість молодих композиторів-авангардистів В. Сильвестрова «Дитяча музика», «Музика в старовинному світі», М. Скорика «З дитячого альбому», В. Бібіка «Музика для дітей», які в дитячу музику вводили незвичні засоби музичної виразності, елементи сонористики, алеаторики. Важливо, що у творчості означених композиторів зароджується новий тип пісенно-танцювальних сюїт і циклів фортепіанних мініатюр, зумовлений програмною образністю та авторськими ідеями.

Цікавими з точки зору формування музично-пізнавальної компетентності молодших школярів, на наш погляд, є фортепіанні цикли для дітей Л. Колодуба «Альбом для дітей», М. Степаненко «Дитячий альбом», Б. Фільц «Мініатюри для фортепіано», О. Білаша «Тетянчин альбом», які привертають увагу розмаїттям абсолютно зримих образів, будять в уяві молодших школярів світ дивовижних мрій, фантазій, переживань і захоплень.

Загалом, аналізуючи жанровий склад дитячої музики можна відзначити, що він представлений групою: простих жанрів (пісня,

танець, марш); лірико-епічних (поема, балада); поліфонічних (інвенція, фуга, прелюдія й фуга, токата, пассакалія); циклічних (сюїта, варіації, сонатини). Таким чином, історико-культурні витоки, народно-пісенна основа, новаторська музична мова, що визначають самобутність музики для дітей може стати основою для формування в молодших школярів музично-пізнавальної компетентності.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок. Таким чином, можемо зробити висновок, що розглянуті в дослідженні педагогічні умови формування музично-пізнавальної компетентності молодших школярів у закладах позашкільної освіти, взяті окремо, не зможуть забезпечити успішної музично-виконавської їх діяльності у процесі музичного навчання. Недостатнє врахування кожної з них негативно впливатиме на означений процес. Лише комплексне забезпечення виділених умов із застосуванням певних методів і форм роботи може стати підґрунтям музично-пізнавального навчання молодших школярів для формування їх музично-пізнавальної компетентності.

І саме висвітлення методичного забезпечення процесу формування музично-пізнавальної компетентності молодших школярів може стати предметом розгляду в подальших наукових розвідках із даної теми.

ЛІТЕРАТУРА

- Барановська, І. Г. (2019). Мистецькі інтегративні технології в поліхудожній освіті. *Інформаційні технології в освіті, 2 (39), 42-53* (Baranovska, I. H. (2019). Art integrative technologies in multi-art education. *Information technologies in education, 2 (39), 42-53*).
- Дінь, Юнь (2016). *Формування музичної культури молодших школярів у процесі фортепіанного навчання в мистецьких позашкільних закладах освіти* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02). К. (Ding, Yun (2016). *Formation of musical culture of junior schoolchildren in the process of piano training in art extracurricular education institutions* (PhD thesis). К.).
- Ляо, Бін (2021). *Формування музично-естетичної компетентності підлітків у закладах позашкільної мистецької освіти* (дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02). Київ (Liao, Binh (2021). *Formation of musical-aesthetic competence of teenagers in institutions of extracurricular art education* (PhD thesis). Kyiv).
- Міленін, В. М. (2013). *Інноваційна модель виховного простору сучасного позашкільного навчального закладу*. Київ (Milenin, V. M. (2013). *Innovative model of the educational space of a modern out-of-school education institution*. Kyiv).
- Романюк, І. А. (2013). *Музичне виховання. Організація роботи у дошкільному закладі*. Тернопіль: Мандрівець (Romaniuk, I. A. (2013). *Music education. Organization of work in a preschool institution*. Ternopil: Mandrivets).

- Рудницька, О. П. (1998). *Музика і культура особистості: проблеми сучасної педагогічної освіти*. Київ: УЗМН (Rudnytska, O. P. (1998). *Music and personality culture: problems of modern pedagogical education*. Kyiv: UZMN).
- Стасюк, М. В. (2010). *Формування основ художнього світогляду учнів молодшого шкільного віку у процесі хорової діяльності* (автореф. дис. ... канд. пед. наук). Київ (Stasiuk, M. V. (2010). *Formation of the foundations of the artistic worldview of children of junior school age in the process of choral activity* (PhD thesis abstract). Kyiv).
- Триндюк, В. А. (2012). Вплив інформаційно-комунікаційних технологій на якість підготовки фахівців. *Вісник СЕВНТУ. Серія: Педагогіка, 127/2012, 67-70* (Tryndiuk, V. A. (2012). Impact of information and communication technologies on the quality of specialist training. *Bulletin of SEVNTU. Series: Pedagogy, 127/2012, 67-70*).
- Трофімов, Ю. Л. (1999). *Психологія*. Київ: Либідь (Trofimov, Yu. L. (1999). *Psychology*. Kyiv: Lybid).

SUMMARY

Chystiakova Iryna, Boichenko Maryna, Tamara Kharchenko. Pedagogical conditions for the formation of junior schoolchildren's musical-cognitive competence in out-of-school art education institutions.

The article presents results of development and scientific substantiation of the pedagogical conditions for the formation of musical-cognitive competence of junior schoolchildren in out-of-school art education institutions, namely: creation of an educational-musical environment in out-of-school art education institutions; development of junior schoolchildren's ability to fully perceive works of art; consistent formation of musical-cognitive competence of junior schoolchildren with gradual accumulation of their artistic experience; ensuring musical-creative independence of junior schoolchildren in processing musical works of different styles and genres.

Emphasizing creation of an educational-musical environment, the institution of the out-of-school art education should focus on the requirements of the time, the psychological characteristics of junior schoolchildren, their preferences, musical needs, interests and ideals; determine specific areas of work, taking into account material possibilities, methodological support, etc.; actively involve parents in work; constantly carry out self-analysis, self-evaluation of educational and performance activities, opportunities for achieving set goals, the main of which is formation of musical-cognitive competence of junior schoolchildren.

Implementation of the third pedagogical condition in practice involves an individualized and integrated system of means of pedagogical influence, which ensure effective training of primary school pupils in the dialectical unity of artistic-aesthetic, technical and emotional-volitional tasks. Ensuring musical-creative independence of junior schoolchildren in the processing of musical works of different styles and genres involves taking into account the fact that learning of musical art occurs through the modeling of the creative process. We are convinced that knowledge of musical genres, styles, works of various composers and performers play a huge role in shaping musical creativity of junior schoolchildren.

Key words: musical-cognitive competence, junior schoolchildren, art education, out-of-school education, pedagogical conditions.